

Aan:
Mevrouw J. van Gilse (VVD) en de heer K. van Vuuren (BBB)

In afschrift aan:
Provinciale Staten van Utrecht

Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen ex. art. 51 betreffende Is er sprake van de eerste Utrechtse probleemwolf?
Datum	10-07-2024
Documentnummer	UTSP – 1451650717-8930
Contactpersoon	Madeleine Gerretsen
Telefoonnummer	+31652769586
E-mailadres	madeleine.gerretsen@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	LLO
Team	NEL
Bijlagen	Geen

Geachte mevrouw Van Gilse en heer Van Vuuren,

Inleiding (fracties VVD en BBB)

Op landgoed Den Treek in Leusden heeft in het eerste weekend van juli een incident plaatsgevonden waarbij een aangelijnde hond door een wolf is aangevallen en meegenomen.¹ Dit is niet de eerste keer dat er incidenten met een wolf plaatsvinden op de Utrechtse Heuvelrug, tot nu toe gingen de berichten vooral over aanvallen van de wolf op vee.² De toenemende incidenten en met name het feit dat er nu ook een (waarschijnlijk dodelijk) incident heeft plaatsgevonden met een aangelijnde hond, zorgen voor grote onrust en zorgen in het landelijk gebied van onze provincie.

Algemene duiding stand van zaken wolven en incident op 6 juli:

In onze provincie zijn er op dit moment twee gevestigde mannelijke wolven die actief worden gemonitord. De mannelijke wolf die zich het eerste heeft gevestigd, is een wolf afkomstig van de Veluwe. Deze wolf benadert geregeld mensen met honden en vertoont ongewenst gedrag. Om deze probleemsituaties aan te pakken hebben we, conform de interventierichtlijnen behorend bij het IPO-wolvenplan en op basis van advies van het wolvenmeldpunt, een vergunningaanvraag ten behoeve van negatieve conditionering van deze wolf ingediend. Zie verder de reactie op vraag 4.

¹ NOS, 6 juli 2024, Hond in Leusden aangevallen en meegenomen, provincie vermoedt door wolf, <https://nos.nl/artikel/2527766-hond-in-leusden-aangevallen-en-meegenomen-provincie-vermoedt-door-wolf>

² O.a. RTV Utrecht, 2 april 2024, Negen dode schapen gevonden bij landgoed in Leusden, vermoedelijk wolvenaantal, <https://www.rtvutrecht.nl/nieuws/3716930/negen-dode-schapen-gevonden-bij-landgoed-in-leusden-vermoedelijk-wolvenaantal>, Algemeen Dagblad, 2 april 2024, Negen schapen doodgebeten op landgoed Den Treek, beheerder geeft wolf de schuld, raadpleegbaar via: https://www.ad.nl/leusden/negen-schapen-doodgebeten-op-landgoed-den-treek-beheerder-geeft-wolf-de-schuld~a7efad08/?cb=b9d7a26257dbc6eefe7960e370342296&auth_rd=1

De tweede mannelijke wolf, afkomstig uit Duitsland, heeft intussen een vrouwtje en welpen. Op basis van een verklaring van de eigenaresse van de hond (afgenomen door de politie), analyse van wildcamerabeelden uit het gebied en gedragsduiding door deskundigen is met een grote mate van zekerheid te zeggen dat het incident van zaterdag 6 juli toe te schrijven is aan één van de twee wolven van dit ouderpaar. Er is sprake geweest van het gedrag van een roofdier met welpen. Deze geanalyseerde situatie komt niet voor als situatie in de interventierichtlijnen. Er was sprake van natuurlijk roofdiergedrag waarbij wolven honden als bedreiging zien en mensen, in beginsel, niet (klik hier [voor](#) meer informatie).

1. Klopt het dat de betreffende hond was aangelijnd en er door de eigenaar van de hond niet is afgeweken van de adviezen om aanvallen van de wolf op honden te voorkomen?

Antwoord:

De Teamchef Politie Eenheid Midden Nederland heeft aangegeven dat de eigenaresse heeft verklaard dat de hond de riem om had en dat deze zich op zeer korte afstand van haar bevond. De wolvenexperts die gevraagd zijn deze situatie te beoordelen duiden dit als een aangelijnde hond conform de IPO interventierichtlijn.

De VVD en BBB fractie vragen zich af in hoeverre het incident van afgelopen weekend kwam als een verrassing voor GS.

2. Heeft de gedeputeerde of andere organen binnen de provincie de afgelopen maanden meldingen gekregen van probleemgedrag door wolven?

Antwoord:

Meldingen over waarnemingen van wolven worden gedaan bij [het Wolvenmeldpunt](#). In de gevallen waarbij wij rechtstreeks een melding ontvangen, doen we het verzoek deze melding ook te doen bij het wolvenmeldpunt. Zo ontstaat er het beste zicht op het voorkomen en op het gedrag van de wolven in Utrecht. Afhankelijk van de aard van de melding wordt er vanuit het Wolvenmeldpunt contact opgenomen met de melder. Enerzijds om te vragen hoe het met de melder gaat, anderzijds om een zo goed mogelijk inzicht in de melding te krijgen en eventueel probleemgedrag op tijd te signaleren.

3. Zo ja, kunnen Provinciale Staten (PS) toegang tot die meldingen en informatie krijgen en op de hoogte gehouden worden als er van dit soort signalen in de provincie worden gemeld richting de provincie?

Antwoord:

Wij hebben geen directe toegang tot een meldingen systeem maar staan in nauw contact met de projectleider van het Wolvenmeldpunt. Wanneer er sprake is van mogelijke probleemsituaties, hebben we overleg en vragen wij om een deskundigenadvies. Op basis van een eerder incident hebben wij het advies tot negatief conditioneren van een specifieke wolf gekregen. Naar aanleiding van dit advies hebben wij besloten de voorbereiding voor een vergunning voor negatieve conditionering te starten. Dit advies betreft zeer waarschijnlijk **niet** de wolf die op 6 juli de hond heeft aangevallen. Hoe enorm verdrietig ook voor de eigenaresse en voor eenieder die zich zorgen maakt over de aanwezigheid van de wolf, heeft de wolf van het incident op 6 juli volgens genoemde experts natuurlijk gedrag vertoond. Overigens heeft eenieder heeft toegang tot de voortgangsrapportages van BIJ12 [Monitoring - BIJ12](#).

Vervolg inleiding (vragenstellers)

Rechtbank Midden-Nederland heeft in januari van dit jaar bepaald dat de provincie Gelderland met

paintball-kogels op de wolf zou mogen schieten.³ De laatste berichten zijn dat door het aanvechten van het besluit van de rechter door de faunabescherming, de provincie Gelderland in afwachting van het vonnis van de rechter het paintball-geweer voorlopig niet inzet.⁴

4. Wordt de optie van het verjagen met een paintballgeweer, zoals gehanteerd door de provincie Gelderland en goedgekeurd door de rechter, overwogen in de provincie Utrecht?

Antwoord:

Zoals genoemd in de inleiding is een vergunning voor het negatief conditioneren ingediend voor de wolf die afkomstig is van de Veluwe. Het gebruik van het paintballgeweer is onderdeel van deze vergunningsaanvraag. Op basis van het deskundigenadvies Wolvenmeldpunt hebben we een vergunningsaanvraag ingediend voor het vangen (eerste negatieve conditionering), zenderen en vervolgens indien nodig nogmaals negatief conditioneren van de wolf met behulp van een paintballgeweer (tweede negatieve conditionering).

Overigens heeft de voorzieningenrechter van de Rechtbank Gelderland in haar uitspraak van 23 mei 2024 (nr. ECLI:NL:RBGEL:2024:3065) de meest recente Gelderse vergunning voor het negatief conditioneren middels een paintballgeweer geschorst omdat de noodzaak hiervoor en de afwezigheid van alternatieven onvoldoende was onderbouwd. Dit toont aan dat, alhoewel de inzet van dit middel in een eerdere zaak is goedgekeurd, een vergunning hiervoor steeds van een uitgebreide en specifieke onderbouwing moet worden voorzien.

5. Zo nee, waarom niet?
Zie het antwoord op de vorige vraag.
6. Worden er andere manieren om de wolf te verjagen overwogen in de provincie Utrecht?

Antwoord:

Nee. De wolf is een Europese beschermde diersoort. De provincie heeft als wettelijke taak de wolf te beschermen. Dat betekent dat het doden, vangen en opzettelijk verstoren van wolven verboden is, tenzij hier een vergunning voor is afgegeven. Een dergelijke vergunning kan in specifieke gevallen worden verleend. Eén van de voorwaarden hiervoor is dat er geen andere, minder ingrijpende, middelen kunnen worden ingezet. Of als deze laatste middelen geen effect blijken te sorteren. Dit wordt dan ook bij elke vergunningsaanvraag specifiek beoordeeld en kan worden getoetst door de rechter.

7. Zo ja, welke?

Antwoord:

Dat hangt af van de omstandigheden en moet specifiek worden beoordeeld bij elke vergunningsaanvraag. Zie ook het antwoord op de vorige vraag.

³ NOS, 24 januari 2024, <https://nos.nl/nieuwsuur/video/2506125-gelderland-mag-paintballen-schieten-op-wolven>.

⁴ Hart van Nederland, 15 mei 2024, <https://www.hartvannederland.nl/milieu-gezondheid/dieren/artikelen/provincie-gelderland-gaat-voorlopig-niet-paintballen-op-niet-schuwe-wolf>.

Vervolg inleiding (vragenstellers)

Op mediakanalen van de provincie Utrecht wordt met betrekking tot het incident van afgelopen zaterdag gesproken van "ongewenst gedrag" door een wolf.⁵ Ook wordt door de provincie verwezen naar de Interventie richtlijnen van het Wolvenplan, door het Interprovinciaal Overleg opgesteld.⁶

8. Hoeveel incidenten (of andere zaken) zijn er nog nodig voor het gedrag van de wolf wordt aangeduid als probleemwolf?

Antwoord:

Het is de aard van het incident dat bepaalt of een wolf als een probleemwolf moet worden aangeduid. Dit staat los van het aantal incidenten ([interprovinciaal-wolvenplan-addendum-2023-interventierichtlijnen.pdf \(ipo.nl\)](#)). In onze provincie is er volgens deze interventierichtlijn tot op heden geen sprake van een probleemwolf. Onze inzet is erop gericht om te voorkomen dat een wolf zich ontwikkelt tot een probleemwolf. Zie verder de reactie op vraag 9.

9. Is GS van plan aanvullende stappen te nemen om wolvenaantallen in het vervolg te voorkomen?

Antwoord:

In samenspraak met gemeenten en andere betrokken partijen zetten wij in op het (eenduidig) informeren van het publiek in algemene zin en communicatie naar aanleiding van het incident. Daarvoor hebben wij onder meer contact gehad met burgemeesters en terreinbeherende organisaties. Mede namens de burgemeesters is een persbericht verstuurd over de wolf en de welpen. Ook wordt in overleg bekeken of Buitengewoon Opsporing Ambtenaren (BOA's) kunnen worden ingezet. Ten behoeve van gemeenten is door de VNG een landelijk perspectief wolf specifiek voor burgemeesters en terreinbeherende organisatie opgesteld ([Wolf in uw gemeente \(vng.nl\)](#)). We hebben dit handelingsperspectief opnieuw onder de aandacht gebracht van betrokkenen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen

⁵ Provincie Utrecht, 6 juli 2024, https://www.linkedin.com/posts/provincie-utrecht_wolf-en-mens-bij12-activity-7215422675932901376-RYzP?utm_source=share&utm_medium=member_desktop

⁶ <https://www.bij12.nl/onderwerp/wolf/beleid-en-organisatie/>